

Broj: 05-02-2-529-1/2024
Sarajevo, 28.11.2024. godine

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
PARLAMENT FEDERACIJE BIH
DOM NARODA
n/r Sekretara, mr.sci. Izmir Hadžić

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

Primijeno: 04-12-2024			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
05/2	-02-	589	124

PREDMET: Odgovor na pitanje/inicijativu delegatkinje Obuća Aide,
dostavlja se, -

VEZA: -akt Vlade Federacije Bosne i Hercegovine broj: 03-04-1854/2024 od
20.11.2024. godine,
-akt Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine
broj: 05/2-02-589/24 od 18.11.2024. godine.

Federalnoj upravi civilne zaštite je preko Vlade Federacije Bosne i Hercegovine dostavljeno pitanje/inicijativa delegatkinje Obuća Aide, broj i datum navedeni u vezi, koje je postavljeno na 14. sjednici Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine održanoj 14.11.2024. godine, a vezano za prirodnu nesreću proglašenu na području Federacije BiH u oktobru 2024. godine.

Kada je u pitanju dio pitanja/inicijative koje je u nadležnosti ove Uprave, kao federalnog organa uprave nadležnog za zaštitu i spašavanje, u prilogu se dostavlja Preliminarna informaciju o poduzetim aktivnostima na zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od poplava i klizišta u periodu od 04. do 16.10.2024. godine, koja je usvojena Zaključkom V. broj: 1652/2024 na 135. hitnoj sjednici, održanoj 06.11.2024. godine i Dopuna Preliminarne informacije o poduzetim aktivnostima na zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od poplava i klizišta u periodu od 04. do 16.10.2024. godine sa danom 20.11.2024. godine, koja je usvojena Zaključkom V. broj: 1726/2024 na 143. hitnoj sjednici, održanoj 22.11.2024. godine, a koje su razmatrane na 11. vanrednoj sjednici Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH dana 27.11.2024. godine

S poštovanjem,

Dostavljeno:

- Naslovu,
- Vlada Federacije BiH, na znanje
- a/a

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNA UPRAVA CIVILNE ZAŠTITE

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ФЕДЕРАЛНА УПРАВА ЦИВИЛНЕ ЗАШТИТЕ

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERAL ADMINISTRATION OF CIVIL PROTECTION

Bosanski jezik

PRELIMINARNA INFORMACIJA
o poduzetim aktivnostima na zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od
poplava i klizista u periodu od 04. do 16.10.2024. godine

Sarajevo, novembar 2024. godine

adresa: Vitomira Lukića 10, 71000 Sarajevo
tel: +387 33 779 459, fax: +387 33 779 499
web: www.fucz.gov.ba
e-mail: fucz@fucz.gov.ba

PRELIMINARNA INFORMACIJA
o poduzetim aktivnostima na zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od
poplava i klizista u periodu od 04. do 16.10.2024. godine

I - UVOD

Kantoni i općine u Federaciji Bosne i Hercegovine pogođeni poplavama i klizištima

Oktoparsko veliko nevrijeme (u noći 4. oktobar 2024. godine), praćeno obilnom kišom prouzrokovalo je bujićne poplave, pokretanje zemljišta odnosno aktiviranje većeg broja klizišta i plavljenje određenih područja u pojedinim općinama i gradovima u četiri kantona: Hercegovačko-neretvanskom, Srednjobosanskom, Zeničko-dobojskom i Kantonu 10. Najviše su pogođeni dijelovi općina/grada Jablanica, Konjic, Fojnica, Kreševo i Kiseljak.

Maksimalne kolićine padavine na slivnom području rijeke Neretve registrovane od 03.10. 2024. godine u 18:00 sati do 04.10.2024. godine u 8:00 sati i iznosile su na meteo stanicama na području Jablanice i Konjica, slivno područje rijeke Neretve, i to:

- Konjic – 121 l (max. 03.10.2024. godine u 22:45 sati za 1 sat iznosio je 22 mm),
- Gorani-Neretvica – 411 l (max. 04.10.2024. godine u 02:15 sati za 1 sat iznosio je 31 mm),
- Jablanica – 279 l (max. 04.10.2024. godine u 00:30 sati za 1 sat iznosio je 28,2 mm) i
- Drežnica 197 l (max. 04.10.2024. godine u 01:15 sati za 1 sat iznosio je 20 mm).

Bujićne poplave zabilježene su i na vodotocima II kategorije na vodnom području rijeke Save, na rijekama Lepenica, Kreševka, Fojnićka rijeka, Bjelašnica i Stavnja. Uzrok pojave bujica je velika kolićina padavina u kratkom vremenskom periodu, neplanska i nestrućna gradnja te zapuštenost proticajnih profila vodotoka II kategorije.

Takođe je tokom noći 04.10.2024. godine (06:02 sati) na području Jablanice zabilježen i zemljotres jaćine u hipocentru 2,9° po Richteru, a intezitet u epicentru bio je III° Merkalijeve skale.

Najteža situacija, sa ljudskim ųrtvama i ogromnim materijalnim ųtetama, je bila na poplavljenim područjima Grada Konjica, Općine Jablanice i Gradu Mostar – Drežnica u Hercegovaćko – neretvanskom kantonu, te općinama Fojnica, Kreševo i Kiseljak u Srednjobosanskom kantonu, gdje su nadleųni organi općina/grada i kantona proglasili stanje prirodne nesreće uzrokovano poplavama i klizištima.

Na teritoriji ova dva kantona sluųbeno je potvrđeno 27 smrtnih slućajeva, 19 u Jablanici, 5 u Buturović Polju i 3 u Fojnici.

Pored navedenih općina/gradova i kantona, u Općini Vareš - Zenićeo-dobojski kanton i u Općini Drvar - Kanton 10, takođe je proglašeno stanje prirodne nesreće uzrokovano poplavama i klizištima, ali sa manjom materijalnom ųtetom i bez ljudskih ųrtava.

U ranim jutarnjim satima 04.10.2024. godine zbog prekida snabdijevanja elektrićnom energijom, mobilne i fiksne telefonije, kao i putne komunikacije sa pojedinim naseljima pogođenih općina, tim za izviđanje sastavljen od uposlenika Federalne uprave civilne zaštite (u daljem tekstu: FUCZ) upućen je na pogođena područja.

Nadalje, Naredbom direktora FUCZ o angažovanju federalnih specijaliziranih jedinica civilne zaštite broj: 05-40-433/2024 su na najugroženija područja u Donju Jablanicu, Buturović polje i Bakoviće upućeni pripadnici jedinica za spašavanje pod vodom, iz ruševina – USAR tim, za potrage i spašavanje u ljetnim i zimskim uslovima i za ispumpavanje vode pumpama velikog kapaciteta, u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine Federacije BiH“, br. 39/03, 22/06 i 43/10-u daljem tekstu: Zakon) i Uredbe o organiziranju federalnih specijaliziranih jedinica civilne zaštite („Službene novine Federacije BiH“ br. 77/18 i 33/21-u daljem tekstu: Uredba).

Proglašenja stanja prirodne nesreće na području Federacije Bosne i Hercegovine, kantona i općina/gradova

Uzimajući u obzir tešku situaciju izazvanu katastrofalnim bujičnim poplavama i klizištima sa ljudskim žrtvama i većim brojem nestalih ispod ruševina i mulja, Federalni štab civilne zaštite (u daljnjem tekstu: FŠCZ) je dana 04.10.2024. godine održao 26. telefonsku sjednicu na kojoj je zaključio da je stanje na području zahvaćenih općina/gradova u navedenim kantonima jako teško, te predložio Vladi Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada Federacije BiH) donošenje Odluke o proglašenju stanja prirodne nesreće uzrokovane poplavama i klizištima na području Federacije Bosne i Hercegovine.

Istog dana, po prijemu prijedloga odluke o proglašenju stanja prirodne nesreće od strane FŠCZ, Vlada Federacije BiH je na 120. hitnoj sjednici donijela Odluku o proglašenju stanja prirodne nesreće uzrokovane poplavama i klizištima na području Federacije BiH, V. broj: 1520/2024 od 04.10.2024. godine, („Službene novine Federacije BiH“, broj 79/24 - u daljem tekstu: Odluka o proglašenju stanja prirodne nesreće).

Najteže pogođene općine/gradovi katastrofalnim bujičnim poplavama i klizištima sa ljudskim žrtvama su donijeli svoje odluke o proglašenju stanja prirodne i druge nesreće, kako slijedi:

- 1) Općina **Jablanica** - broj: 01-40-2083/24 od 04.10.2024. godine, proglašava se stanje prirodne nesreće na području cijele općine Jablanica.
- 2) Grad **Konjic** - broj: 10-40-1-4481/2024 od 04.10.2024. godine, proglašava se stanje prirodne nesreće na području MZ Neretvica Grad Konjic, zbog obilnih padavina i Odluka broj: 10-40-1-4481/2024-15 od 09.10.2024. godine o izmjeni Odluke broj 10-40-1-4481/2024 od 04.10.2024. godine.
- 3) Općina **Fojnica** - broj: 09-40-1755/24 od 04.10.2024. godine, proglašava se stanje nesreće uzrokovano obilnim padavinama na području Općine Fojnica u naseljenim mjestima Gojevići, Bakovići, Dusina, Praje, Luke, Drin, Alaupovka, Trošnjik, Ostružnica polje, Pločari polje, Bilići, Nadbara, Podcitionja, (Odluka o prestanku stanja prirodne nesreće uzrokovane obilnim padavinama na području Općine Fojnica broj: 09-40-1847/24 donešena 14.10.2024. godine.)
- 4) Općina **Kiseljak** - broj: 01-37-3776/24 od 04.10.2024. godine, proglašava se stanje nesreće uzrokovano obilnim padavinama na području Općine Kiseljak. (Odluka o proglašenju prestanka stanja nesreće uzrokovane obilnim padavinama na području Kiseljaka broj: 01-37-3776-13/24 donešena 14.10.2024. godine),
- 5) Općina **Kreševo** - broj: 02-40-2123/24 od 04.10.2024. godine, proglašava se stanje prirodne nesreće na području općine Kreševo zbog poplava uzrokovanih obilnim kišnim padavinama, što je dovelo do izlivanja rijeka Kreševčice.

(Odluka o proglašenju prestanka stanja prirodne nesreće uzrokovane obilnim padavinama na području općine Kreševo, broj: 02-40-2224/24 donesena 17.10.2024. godine)

- 6) Grad **Mostar** - broj: 02-40-16132/24 od 04.10.2024. godine, proglašava se uslijed obilnih kišnih padavina na području Grada Mostara-Drežnica, na prijedlog Štaba civilne zaštite Grada Mostara broj: 02-40-26/24 od 04.10.2024. godine Gradonačelnik, uslijed poplavama i klizištima donio je navedenu odluku.
(Odluka o prestanku stanja prirodne nesreća na području grada Mostara broj: 02-40-16595/24 donesena 10.10.2024. godine.)
- 7) Općina **Vareš** - broj: 02-1593/24 od 04.10.2024. godine, prirodna nesreća prouzrokovana obilnim padavinama, poplavama i odronima zemljišta na području općine Vareš.
(Dana 07.10.2024. godine donesena Odluka o prestanku postojanja prirodne nesreće prouzrokovane obilnim padavinama, poplavama i odronima zemljišta na području općine Vareš broj: 02-1608/2024.)
- 8) Općina **Drvar** - broj: 02-04-3631/24 od 04.10.2024. godine, proglašava stanje prirodne ili druge nesreće.
(Odluka o prestanku stanja prirodne nesreće broj: 02-04-3631-2/24 donesena 14.10.2024. godine)

Pored općina i gradova u navedenim kantonima, Vlade Hercegovačko-neretvanskog i Srednjobosanskog kantona donijele su odluke o proglašenju stanja prirodne i druge nesreće, kako slijedi:

- 1) Vlada Hercegovačko – neretvanskog kantona, Odlukom broj: 01-1-02-2372/24 od 04.10.2024. godine je proglašeno stanje prirodne nesreće uzrokovano obilnim padavinama, i
- 2) Vlada Srednjobosanskog kantona, Odlukom broj: 01-117-8145/2024 od 05.10.2024. godine je proglašeno stanje nesreće uzrokovano obilnim padavinama.
(Uslijed normalizacije stanja donesena je Odluka o prestanku stanja nesreće uzrokovane obilnim padavinama na području Srednjobosanskog kantona, broj: 01-117-8455/2024 od 17.10.2024. godine.)

Angažman struktura civilne zaštite

Aktiviranje federalnih specijaliziranih jedinica civilne zaštite (u daljem tekstu: specijalizirane jedinice)

Naredbom načelnika FŠCZ, odnosno rukovodioca FUCZ, broj: 05-40-433/2024 u jutarnjim satima dana 04.10.2024. godine, na teren je upućeno 50 pripadnika iz FUCZ.

Federalna uprava policije je istovremeno stavila na raspolaganje dva tima sa 12 pripadnika Specijalne jedinice kao i helikopter FUP-e koji su upućeni na pogođeno područje Donje Jablanice. Navedeni tim je danonoćno vršio spašavanje ljudi i potragu za nestalim osobama.

Imajući u vidu veoma tešku situaciju na pogođenim općinama/gradovima izazvanu katastrofalnim bujičnim poplavama i klizištima sa ljudskim žrtvama i većim brojem nestalih ispod ruševina, zemlje, blata i mulja, FŠCZ je prije upućivanja Vladi Federacije BiH prijedloga odluke o proglašenju stanja prirodne nesreće, na 26. telefonskoj sjednici, održanoj istog dana 04.10.2024. godine, donio Naredbu broj: 12-04-3-432/24 od 04.10.2024. godine, kojom je naređeno Kantonalnom štabu civilne zaštite Kantona Sarajevo da odmah angažuje službe zaštite i spašavanja ljudi i

materijalnih dobara iz Kantona Sarajevo sa raspoloživim sredstvima i opremom za spašavanje ljudi i materijalnih dobara i uputi ih na područja zahvaćena poplavama i klizištima, prema prioritetima koje odredi FUCZ, a koja je izmijenjena 09.10.2024. godine (Naredba broj: 12-04-3-432-31/24) vezano za zaduženje o redovnom izvještavanju o svim poduzetim mjerama i aktivnostima putem operativnih centara civilne zaštite.

Nakon donošenja Odluke o proglašenju stanja prirodne nesreće, u skladu sa Federalnim planom zaštite i spašavanja, FŠCZ je donio Naredbu broj: 12-04-3-432-1/24 od 04.10.2024. godine o aktiviranju službi zaštite i spašavanja Federacije BiH, da u cilju ublažavanja i otklanjanja posljedica prirodne i druge nesreće izazvane poplavama i klizištima, stave na raspolaganje ljudske i materijalne resurse za djelovanje na ugroženom području.

Osoblje i volonteri organizacija u strukturi Crvenog križa/krsta Federacije BiH, kao jedne od službi zaštite i spašavanja Federacije BiH su se od samog početka ove prirodne nesreće aktivno uključili u sve aktivnosti pomoći stanovništvu i zajednicama pogođenim poplavama i klizištima.

Takođe, a u skladu sa Sporazumom o saradnji u ostvarivanju zadataka civilne zaštite („Službene novine Federacije BiH“, broj 36/01), između Republičke uprave civilne zaštite Republike Srpske i Federalne uprave civilne zaštite, koji je zaključen u cilju međusobne saradnje i pružanja pomoći u zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od opasnosti i posljedica prirodnih i drugih nesreća, rukovodilac FUCZ je zatražio od Republičke uprave civilne zaštite RS (u daljem tekstu: RUCZ), da stave na raspolaganje ljudstvo sa materijalno-tehničkim sredstvima iz sastava službi i jedinica civilne zaštite RS, te iste uputile na pogođena područja u Federaciji BiH. RUCZ je odmah po zaprimanju zahjeva udovoljila istom, te donijela Odluku broj: 25.01-052-133/24 od 04.10.2024. godine, kojom odobrava angažman pripadnika RUCZ) u pružanju pomoći uposlenicima FUCZ, odnosno pripadnicima specijaliziranih jedinica, prilikom otklanjanja posljedica nastalih usljed poplava i klizišta koje su zadesile područje Federacije BiH. Navedenom odlukom, na spašavanju su uključena tri spasioca sa višenamjenskim bagerom Skiperom, kamionom kiperom i dva terenska vozila, kojima se narednih dana pridružilo još desetak spasilaca RUCZ, te je na dan 09.10.2024. godine na terenu bilo ukupno 14 spasilaca sa mašinama i drugom tehnikom. Drugom Odlukom RUCZ broj: 25.01-052-133-3/24 od 09.10.2024. godine odobren je dodatni angažman pripadnika RUCZ sa tri pripadnika, terenskim čamcem i terenskim vozilom za prevoz spasilaca i tehnike.

Pored timova iz RUCZ na terenu se nalazio i jedan tim spasilaca iz Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Na osnovu Odluke o proglašenju stanja prirodne nesreće, a u skladu sa Planom zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća u Federaciji BiH i važećim zakonskim propisima, FŠCZ je u kontinuitetu nastavio usmjeravanje, koordiniranje i rukovođenje dijelom akcija zaštite i spašavanja na području Federacije BiH, određivao snage i sredstva za provođenje operativnih mjera, rješavao pitanja i probleme koji su se pojavljivali, te nastavio naređivati kantonalnim i općinskim štabovima civilne zaštite i dr. poduzimanje mjera, odnosno u koordinaciji sa općinskim i kantonalnim štabovima civilne zaštite usmjeravao akcije zaštite i spašavanja na područjima pogođenih općina/gradova u tri navedena kantona, vršio raspodjelu međunarodne pomoći, te uz pomoć članova Stručne službe FŠCZ,

odnosno uposlenika FUCZ vršio koordinaciju raspodjele međunarodne pomoći i pristiglih stranih timova i spasilaca.

II - PODUZETE MJERE I AKTIVNOSTI FEDERALNOG ŠTABA CIVILNE ZAŠTITE, FEDERALNE UPRAVE CIVILNE ZAŠTITE I OSTALIH STRUKTURA CIVILNE ZAŠTITE (JEDINICE, SLUŽBE, ŠTABOVI)

Na osnovu Odluke o proglašenju stanja prirodne nesreće, u skladu sa Federalnim planom zaštite i spašavanja uslijedile su aktivnosti FŠCZ, FUCZ kao i drugih struktura civilne zaštite kako slijedi:

Aktivnosti FŠCZ i pregled donesenih naredbi FŠCZ

Pored dvije sjednice održane dana 04.10.2024. godine FŠCZ nastavio je sa radom i održavanjem vanrednih sjednica, na kojima je, osim naredbe kojom su aktivirane službe zaštite i spašavanja Federacije BiH i stavljene u stanje pripravnosti, donio i naredbe za specifične angažmane/poslove određenih federalnih službi zaštite i spašavanja, te angažovanje drugih pravnih subjekta i javnih preduzeća radi pružanja pomoći na ugroženim područjima.

Na osnovu člana 108. Zakona, člana 18. Poslovnika o radu Federalnog štaba civilne zaštite broj: 11-49/1-483-3/11 od 6.10.2011. godine i 12-02/10-542-4/17 od 04.10.2017. godine i Odluke o proglašenju stanja prirodne nesreće, FŠCZ je do 18.10.2024. godine donio ukupno 66 naredbi i jedan zaključak, a koji su prikazani u Tabeli broj 1., Tabeli broj 2. i Tabeli broj 3. koje se nalaze u prilogu ove informacije.

Hronologija aktivnosti FUCZ

FŠCZ su stavljeni na raspolaganje svi državni službenici i namještenici FUCZ, kao članovi Stručne službe FŠCZ, a koji su kontinuirano (24 sata), od jutarnjih sati 04.10.2024. godine obavljali stručne, administrativne, tehničke, logističke, operativne (dnevni obilazak ugroženog područja/terena) i druge poslove neophodne za funkcionisanje, rad i potrebe FŠCZ i ostalih struktura zaštite i spašavanja u Federaciji BiH.

Operativni centar Federalne uprave civilne zaštite (FOC) je dana 02.10.2024. godine, na osnovu upozorenja FHMZ kao i na osnovu Obavještenja o prognozi vanrednog hidrološkog stanja Agencije za vodno područje rijeke Save, izradio „Vanrednu informaciju o stanju prirodnih i drugih nesreća na području Federacije BiH“ i istu distribuirao svim relevantnim instancama struktura civilne zaštite Bosne i Hercegovine, članovima FŠCZ te FENI. Vremenske prognoze FHMZ-a, po ustaljenoj praksi, činile su sastavni dio redovnih izvještaja koji su također distribuirani na gore navedene adrese.

Naročit hendikep u protoku informacija u toku prvog dana od izbijanja nesreće, nastao je uslijed velikog oštećenja energetske i telefonske mreže, a po pitanju transporta ljudstva i tehnike bili su razoreni dijelovi željezničke pruge i pristupnih puteva što je dodatno usložilo organizovanje i provođenje akcija spašavanja.

Ujutro 04.10.2024. godine neposredno po prijemu poziva za pomoć za izmještanje povrijeđene osobe, FOC je putem Operativno-komunikacijskog centra BiH-112 (OKC-112) uputio urgentan zahtjev EUFOR-u čiji je angažman rezultirao uspješnom evakuacijom povrijeđenog djeteta iz Jablanice na KCUS. Tokom daljnjih aktivnosti, na osnovu zahtjeva sa stradalih područja, FOC je uputio zahtjev za angažovanje resursa OS BiH dana 04.10.2024. godine za Jablanicu, Konjic i

Kiseljak; 06.10. i 07.10.2024. godine za Fojnicu; 08.10.2024. godine za Kreševo te 18.10.2024. godine ponovo za Jablanicu.

U periodu trajanja stanja prirodne nesreće, FOC je kontinuirano održavao komunikaciju i razmjenjivao informacije sa svim strukturama civilne zaštite, OKC-112, međunarodnim organizacijama, timovima i institucijama, štabovima civilne zaštite sa nesrećom pogođenih područja i njihovim operativnim centrima civilne zaštite, te federalnim službama i jedinicama. Pored distribucije i prijema akata za potrebe FŠCZ i redovnog izvještavanja, FOC je odgovorio na veliki broj upita građana, obavio nekoliko javljanja u programe medija i uputio jedan demant.

Na osnovu tačke VI stav 3. Odluke o uslovima i načinu korištenja sredstava ostvarenih na osnovu posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine Federacije BiH“, br. 4/12, 80/13 i 20/20), a na zahtjev Vlade Srednjobosanskog kantona, rukovodilac FUCZ je 10.10.2024. godine donio Odluku o isplati akontacija jednokratne novčane pomoći općinama za hitne intervencije broj: 07-11-14 443-1/24 u ukupnom iznosu od 60.000,00 KM, kojom je općinama Fojnica, Kiseljak i Kreševo dodijeljeno po 20.000,00 KM.

Aktivnosti federalnih specijaliziranih jedinica civilne zaštite

Rukovodilac FUCZ je donošenjem Naredbe broj: 05-40-7-433/2024 od 04.10.2024. godine, aktivirao specijalizirane jedinice, kako slijedi:

- 1) za spašavanje iz ruševina jedinica za urbano traganje i spašavanje - USAR tim,
- 2) za potrage i spašavanje u ljetnim i zimskim uslovima,
- 3) za spašavanje pod vodom, i
- 4) za ispumpavanje vode pumpama velikog kapaciteta.

Pripadnici aktiviranih specijaliziranih jedinica civilne zaštite, a koje su od jutarnjih sati 04.10.2024. godine stavljene u funkciju zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara na ugroženim područjima Hercegovačko-neretvanskog i Srednjobosanskog kantona, su svakodnevno pružali pomoć ugroženom stanovništvu. Svakodnevno se na ugroženom području, pored članova FŠCZ i članova Stručne službe FŠCZ nalazilo oko 50 pripadnika specijaliziranih jedinica koji su vršili slijedeće poslove i zadatke:

- **USAR tim i jedinica za potrage i spašavanje** izvršavala je slijedeće poslove i zadatke:
 - uklanjali prepreke, osiguravali prolaz na opasnim/kritičnim mjestima i tragali za nestalim na mikrolokaciji Donja Jablanica,
 - od 05.10.2024. godine pa do pronalaska posljednjeg nestalog (14.10.2024. godine) na lokalitetu oko džamije i kuća (Donja Jablanica) uz pomoć bagera su raščišćavali put do kuća, te vršili pretragu za nestalim u tim objektima,
 - uz pomoć kamiona i bagera prvih nekoliko dana angažmana radili su na probijanju puta u pravcu restorana Komadinovo vrelo, gdje se zatim radilo na transportu i istovaru materijala koji je nanesen bujicom,
 - intenzivno se radilo na odvozu kamenja i probijali su se i ostali pristupni putevi,
 - vršili su raščišćavanje šteta, pjeska, kamenja oko kuća, izvlačenje zatrpanih vozila, uz pomoć bagera i drugih teških mašina,
 - kontinuirano se pratili rad bagera i drugih mašina s ciljem pronalaska tijela nestalih osoba,

- pripadnici specijaliziranih jedinica su bili podrška svim timovima na terenu (npr. JP Elektroprivreda BiH vezano za rad na elektro mreži - postavljanju stubova, BH Telecom vezano za osposobljavanje fiksne i mobilne telefonije i sl.).
- po pristizanju međunarodnih timova (06.10.2024. godine), pripadnici specijaliziranih jedinica su imenovani za oficire za vezu, te su koordinirali radom i potrebama međunarodnih timova (nadležni lokalni štabovi su odredili lokacije baze operacija za sve međunarodne timove, te upravnike baza operacija - u Jablanici fudbalski stadion, a u Konjicu u blizini Buturović Polja kojima su oficiri za vezu bili koordinatori sa međunarodnim timovima),
- od 08.10.2024. godine se kontinuirao vršila vizuelna pretraga terena, te su starješine specijaliziranih jedinica organizovali smjene ljudstva,
- u večernjim i noćnim satima 08.10.2024. godine vršena je evakuacija stanovnika iz naselja Zlate i Donja Jablanica u saradnji sa Policijom i CK FBiH, po naredbi FŠCZ.
- 09.10.2024. godine je vršeno ispumpavanje vode (nakupljene kao posljedica večernje/noćne kiše) na mjestu gdje su radile teške mašine radi lakšeg otkopavanja materijala i pronalaska nestalih osoba, te su nakon ispumpavanja vode mašine nastavile uklanjanje materijala, a pripadnici specijaliziranih jedinica u timovima po 3-4 člana pratili rad mašina i vršili provjere mogućih indikacija na mjestu traganja,
- aktivnosti su završavane nakon 18:00 sati kada su se povlačili u bazu operacija, te prisustvovali redovnim večernjim brifinzima.

• Pripadnici **jedinica za spašavanje pod vodom/na vodi** su od 04.10.2024. godine bili angažovani na području Buturović polja - Grad Konjic, gdje su radili na slijedećim zadacima:

- prema uputama nadležnog štaba su od 04.10.2024. godine vršili potragu za nestalim osobama, te poslove spašavanja ljudi i materijalnih dobara i uklanjanja posljedica uzrokovanih poplavama i klizištima (mikrolokacija: doline rijeke Neretvice i Saončica),
- 05.10.2024. godine započeta je u Buturović polju (na dijelu gdje se ulijevaju rijeke Saončica i Neretvica u Jablaničko jezero) potraga na Jablaničkom jezeru,
- vršena je evakuacija stanovništva iz sela Slavkovići i dr. sela u gornjem toku Neretvice,
- od 07.10.2024. godine vršena je i pješačka pretraga vodenog dijela na lokaciji (43.720132; 17.820645) ušće rijeke Seoničica i Neretvica u Jablaničko jezero zbog potrage za nestalim osobama,
- izvršena je i pretraga kuće koja pluta jezerom,
- 08.10.2024. godine je započeta pretraga jezera iz smjera Ostrožca, s ušća Seončice prema Jablaničkom jezeru i izvršeno je izvlačenje dijela jedne kuće,
- od 09.10.2024. godine je nastavljena potraga na lokaciji Buturović polje - Jablaničko jezero, a dva pripadnika ove jedinice su sa dva čamca upućena prema Donjoj Jablanici gdje su uz pomoć drugih spasilaca vršili pretragu rijeke Neretve na dionici donja Jablanica - brana Grabovica,
- od 10.10.2024. godine se vršila pretraga lokacija Buturović Polje - potraga na vodi djelujući iz dva pravca s dva tima s ciljem izvlačenja dijelova stambenih objekata i pretrage istih na mogućnost nalaza tijela nestalih lica. Pretraga se vršila iz pravca Ostrožnice prema ušću Neretvice sa dva čamca (rad spasilaca otežavala velike količine smeća),
- ujedno je vršena pretraga na vodi iz pravca ušća Neretvice prema Ostrožcu sa 5 plovila (kanua), od strane pripadnika SRK Neretva i ISS Zenica, s ciljem probijanja nanosa smeća i spajanja sa spasiocima specijalizirane jedinice,
- takođe se na dionici od Donje Jablanice nizvodno do brane Grabovice vršila pretraga korita rijeke Neretve sa lijeve i desne strane,

- od 13.10.2024. godine pa do pronalaska zadnjeg nestalog (14.10.2024. godine) se vršila pretraga na dvije lokacije: Buturović Polje - Jablaničko jezero i Donja Jablanica – Grabovica, prema planu Gradskog štaba civilne zaštite Konjic.

- Pripadnici **Jedinice za ispumpavanje vode pumpama velikog kapaciteta** vršili su slijedeće poslove:
 - u dane 05.10. i 11.10.2024. godine vršili ispumpavanja vode u poplavljenom naselju u Donjoj Jablanici s ciljem olakšanja rada bagera i kamiona prilikom uklanjanja nanesenog materijala,
 - učestvovali u potrazi za nestalim zajedno sa pripadnicima specijalizirane jedinice za potrage i spašavanje (kada zbog velike količine smeća nije bio moguć rad pumpi velikog kapaciteta).

- Osim toga, pripadnici specijalizirane jedinice za RHB zaštitu su u periodu od 11. do 16.10.2024 godine na lokalitetu Donje Jablanice i sela Zlate vršili poslove dezinfekcije poplavljenih objekata i pružali podršku timovima koji su angažovani na poslovima pronalaženja i izvlačenja tijela stradalih lica iz Jablaničkog jezera koje je bilo prekriveno naslagama različitog otpada, drveća i smeća.

Aktivnosti federalnih službi zaštite i spašavanja

Nakon donošenja Odluke o proglašenju stanja prirodne nesreće, u skladu sa Federalnim planom zaštite i spašavanja, FŠCZ je donio Naredbu broj: 12-04-3-432-1/24 od 04.10.2024. godine, o aktiviranju službi zaštite i spašavanja Federacije BiH, da u cilju ublažavanja i otklanjanja posljedica prirodne i druge nesreće izazvane poplavama i klizištima, stave na raspolaganje ljudske i materijalne resurse za djelovanje na ugroženom području.

Crveni križ/krst Federacije BiH (u daljem tekstu: CKFBiH) je od početka ove prirodne nesreće aktivno uključen u aktivnosti pomoći stanovništvu na područjima pogođenim poplavama i klizištem, na osnovu naredbi FŠCZ, kao i samoinicijativno:

- uspostavljeni su punktovi za prikupljanje humanitarne pomoći (hrana, voda, odjeća, sanitetski materijal i drugo) u lokalnim organizacijama Crvenog krsta/križa,
- intenzivirana je distribucija osnovnih humanitarnih potrepština najugroženijim zajednicama i stanovništvu,
- za evakuisane stanovnike Općine Jablanica i Grada Konjica CKFBiH je osigurao vodu, hranu, lijekove i higijenske potrepštine, te su rukovodioci općinskih/gradskih organizacija Crvenog križa Jablanica i Konjic u saradnji sa lokalnim štabovima civilne zaštite, dostavljali evakuisanom stanovništvu potrebnu vodu, hranu, lijekove i higijenske potrepštine,
- timovi CKFBiH su u saradnji sa Hitnim operativnim centrom Jablanice u noći 08/09.10.2024. godine izvršili evakuaciju osoba sa lokaliteta Jablanice, te u Konjicu i Buturović Polju propratili aktivnosti oko evakuacije stanovništva,
- CKFBiH takođe je radio na pripremi smještajnih kapaciteta za stanovništvo čiji su domovi trajno uništeni.

Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH (u daljem tekstu: ZZJZ FBiH) je naredbom FŠCZ zadužen da kontroliše javne vodoopskrbne sisteme na ugroženom području i da daje preporuke o postupanju s kontaminiranom vodom radi sprečavanja širenja zaraznih bolesti. Ekipe RHB službe ZZJZ FBiH su obišle poplavljen područja Jablanice, Konjica, Fojnice, Kreševa i Kiseljaka, te uspostavili komunikaciju sa

lokalnim higijensko-epidemiološkim službama i izvršili uzorkovanje voda sa javnih i lokalnih vodovoda na ukupno 16 lokacija ugroženog područja (za provođenje fizičko-hemijskih i mikrobioloških analiza voda). Takođe su poduzeli aktivnosti vezane za preuzimanje i distribuciju hlornih tableta za dezinfekciju vode na poplavljenim područjima.

Federalni-hidrometeorološki zavod je kontinuirano pratio prognoze vremena, obavještavao i upozoravao FŠCZ i FUCZ putem operativnog centra FUCZ.

Pripadnici **Sportsko-rekreacijskog kluba „Neretva“** su zajedno sa pripadnicima specijaliziranih jedinica civilne zaštite aktivno učestvovali u akcijama pretrage i izvlačenja nastradalih u Buturović Polju.

Ostale službe su aktivirane na način da se nalaze u stanju pripravnosti o čemu su obavijestili FUCZ, te će po pozivu dati svoj odgovor, odnosno biti angažovani.

Aktivnosti kantonalnih i općinskih/gradskih štabova civilne zaštite, angažovane snage i materijalno-tehnička sredstva u pogođenim područjima

- Kantonalni štab civilne zaštite i Kantonalna uprava za civilnu zaštitu i vatrogastvo Hercegovačko – neretvanskog kantona:

Nakon proglašenja stanja prirodne nesreće na području HNK su donešeni određeni akti (naredbe, zaključci, preporuke i dr.) vezano za:

- Osiguranje prolaza i propuštanje konvoja humanitarne pomoći,
- Uspostavu tačne evidencije broja raseljenih osoba smještenih u kolektivnim i privatnim smještajima,
- Smještaj međunarodnih spasilačkih timova,
- Angažman službi zaštite i spašavanja Hercegovačko-neretvanskog kantona, formirane od članova udruženja građana: GSS „Stanica Mostar“, „Interventna spasilačka služba“ Mostar, GSS „Stanica Konjic“, GSS „Stanica Jablanica“, HGSS „Stanica Mostar“, HGSS „Stanica Čitluk“, GSS „Stanica Čapljinina“, „Stanica planinarskih vodiča“ Mostar, „Speleološka društva Herceg“ Mostar, GSS „Prenj – Konjic“, GSS „Prozor“,
- Angažovanje Službe za spašavanje na vodi i pod vodom HNK, formirane od članova udruženja „Klub za podvodne aktivnosti“ Mostar, „Sportsko ekološka udruga Hercegovina“ Mostar,
- Imenovanje koordinatora implementacije odluka, naredbi, i zaključaka Kantonalnog štaba civilne zaštite za područje Općine Jablanica,
- Izvršavanje evakuacije i zbrinjavanje stanovništva sa ugroženog područja gradova Konjic i Mostar i Općine Jablanica, te osiguravanje privremenog smještaja, vode, hrane, lijekova i higijenskih potreba,
- Praćenje stanja na branama zbog nagomilavanja velikih količina drvnog i drugog otpada, te potrebe angažovanja službi za održavanje objekata i čišćenju nagomilanog materijala,
- Organizaciju odvoza otpada, smeća, mulja, ostataka kuća sa lokaliteta Jablaničkog jezera i organizaciju prevoza prikupljenog materijala iz Donje Jablanica sa regionalne ceste R-437: Buturović Polje-Kragulja.

- Općinski štab civilne zaštite Općine Jablanica i Služba za civilnu zaštitu i vatrogastvo

Uslijed jakih padavina kiše i stvaranja bujičnih voda došlo je do pokretanja zemljišta i stvaranja klizišta što je prouzrokovalo prekid putnih komunikacija (magistralnih, regionalnih i lokalnih), obrušavanja veće količine kamenja što je uzrokovalo zatrpavanje kuća u Donjoj Jablanici i u naselju Zlate i ljudske žrtve. Takođe, došlo je do prekida snabdijevanja električnom energijom i vodom, kao i prekida mobilne telefonije (operater BH Telecom).

Donesena je Odluka o proglašenju stanja prirodne nesreće na području Općine Jablanica, izazvane velikim kišnim padavinama, koje su zahvatile područje Općine Jablanica od 03.10. do 04.10.2024. godine, te uzrokovale gubitak ljudskih života i pričinile veliku materijalnu štetu na stambenim objektima, putnoj infrastrukturi, biljnom i životinjskom svijetu. Od proglašenja stanja prirodne nesreće na području općine Jablanica izvršeno je slijedeće:

- Naređeno je privrednim subjektima i građanima sa područja općine Jablanica da stave na raspolaganje Općinskom štabu civilne zaštite sva raspoloživa sredstva i opremu potrebnu za normalizaciju stanja na području Općine Jablanica.
- Zbrinuta su raseljena lica (ukupno je zbrinuto 157 odraslih i 15 djece) kod porodica i u privatnom smještaju, te Motelu Maksumić Lendava, hotelu Park, a ozlijeđena i starija lica u Staračkom domu Jablanica.
- JU Dom zdravlja Jablanica je primio i zbrinuo veliki broj povrijeđenih lica (porodična i hitna medicinska pomoć).
- Određene su lokacije (19 lokacija) odnosno punktovi za vodu i ostala sredstva potrebna građanima;
- Obustavljena je nastava u osnovnoj i srednjoj školi u Jablanici od 07.10.2024. godine do 21.10.2024. godine.
- Angažovana je sva raspoloživa mehanizacija i dobrovoljci na čišćenju i osposobljavanju puteva prema odsječenim područjima. Očišćen je: put do naselja Zlate, putna komunikacija za Mrakovo i Gornje Paprasko, Put M-17 prema Doljanima i M-16 prema Prozoru, Putevi za potprenjska sela, kao i put za naselje Mirke. Rješenjem Federalnog ministarstva prometa i komunikacija saobraćaj na cesti M-17 je za sva vozila bilo u funkciji od 19:00 do 07:00 sati sve do 16.10.2024. godine kada je pušten saobraćaj bez vremenskog ograničenja.
- Osposobljen je primarni gradski vodovod u Donjoj Jablanici i bazen, kao i mjesni vodovodi u naseljima Mirci i Baćina te je pušteno vodosnabdijevanje.
- JP Elektroprivreda je sanirala elektroenergetsku mrežu na lokaciji od Unisa do Dubišnice, dio Mirka, Šljunkara i Baćina, Zlate, dio Slatine, Ostrožac i Glodnica, te je dana 04.10.2024. godine struja puštena u svim navedenim naseljima. Dana 05.10.2024. godine sanirana je mreža i struja je puštena u naselju Djevor i dio Donje Jablanice, te u naseljima Žuglići, Mrakovo, Rodići i Šabančići.
- Mehanizacija je vršila raščišćavanje nanosa u Donjoj Jablanici, čiji rad su konstantno pratili spasioci, s ciljem pronalaska tijela nestalih osoba.
- Naređeno je JP Elektroprivredi BiH – Podružnica HE na Neretvi Jablanica da kuhinju stavi na raspolaganje Općinskom štabu civilne zaštite za potrebe pripremanja obroka za lica koja su angažovana na provođenju mjera i aktivnosti na spašavanju ljudi i materijalnih dobara na području općine Jablanica;
- Određena je površina kao lokacija za privremeno odlaganje svih motornih vozila koja su uništena u prirodnoj nesreći.

- Formirana je i zadužena Općinska komisija za procjenu štete da u skladu sa Uredbom o jedinstvenoj metodologiji za procjenu šteta od prirodnih i drugih nesreća, izvrši procjenu nastale štete, te sačini Elaborat o nastaloj šteti.
- Naloženo je da se sve automehaničarske radnje na području općine Jablanica stave na raspolaganje Općinskom štabu civilne zaštite za potrebe eventualnih popravaka terenskih vozila koja su angažovana na provođenju mjera i aktivnosti na spašavanju, kao i da Kamenolom d.o.o. stavi na raspolaganje svu mehanizaciju, MTS i opremu.
- Dana 08.10.2024. godine izvršena je privremena evakuaciji stanovništva sa ugroženih područja.
- Primljene su velike količine humanitarne pomoći, alata i opreme koja se raspoređuje u ugrožena područja.
- Crveni krst i Merhamet su aktivno pomagali stanovništvu.
- U Donjoj Jablanici na raspolaganju su još uvijek (22.10.2024. godine) teške mašine i kamioni.

- Gradski štab civilne zaštite Grada Konjic i Služba za civilnu zaštitu i vatrogastvo

Gradski štab civilne zaštite Grada Konjic od proglašenja stanja prirodne i druge nesreće, na području MZ Neretvica Grad Konjic, zbog obilnih padavina na sjednicama je donio određene akte (naredbe, zaključci, preporuke i dr.), i poduzete su aktivnosti kako slijedi:

- Od dana 04.10. do 16.10.2024. godine spasilački timovi su pretraživali pogođeno područje s ciljem pronalaska nestalih lica.
- Teška mehanizacija je radila na probijanju puteva i sanaciji istih (do dana 22.10.2024. godine).
- Nređeno je da JU „Dom zdravlja Konjic“, odnosno Higijensko-epidemiološku službu, redovno svakodnevno uzima i analizira pitku vodu na području grada Konjic, da rezultate analize uzoraka vode iz područja grada Konjic dostavlja u Kabinet gradonačelnika Grada Konjic na ruke Gradonačelnika i Gradskog štaba civilne zaštite Grada Konjic;
- Naređeno je angažovanje svih raspoloživih snaga i sredstava zaštite i spašavanja, organa uprave i drugih organa, pravnih lica i građana na zaštiti i spašavanju na otklanjanju posljedica prirodne nesreće na području MZ Neretvica – Grad Konjic.
- Pristigli kontejneri kao međunarodna pomoć su postavljeni na predviđena i sigurna mjesta za smještaj ugroženih.
- Vršena je opskrba hranom, lijekovima i osnovnim potrepštinama pogođenih područja.
- Vršeno je saniranje regionalnog puta Ostrožac – Parsovići – Fojnica (R437) kao i lokalnih puteva Buturović Polje – Seonica – Višnjevice, Kralupi – Trešnjevica.

- Štab civilne zaštite Grada Mostara i Odjel za organizaciju, pravne poslove, opću upravu, civilnu zaštitu i vatrogastvo

Štab civilne zaštite Grada Mostar od proglašenja stanja prirodne i druge nesreće, na području Grada Mostara – Drežnica, je na sjednicama, između ostalog donio određene akte (naredbe, zaključci, preporuke i dr.), kao i Naredbu koja se odnosi na zaduženje „JP. Komunalno“ Mostar, da sa svojim strojevima i mašinama vrše čišćenje putnih pravaca između Gornje i Donje Drežnice, te da redovno izvještava Štab civilne zaštite o stanju na navedenoj dionici i urađenim radovima između Gorenje i Donje Drežnice.

- Kantonalni štab civilne zaštite i Kantonalna uprave za civilnu zaštitu Srednjobosanskog kantona

Na teritoriji Srednjobosanskog kantona zabilježene su velike materijalne štete usljed poplava, a potvrđena su i tri smrtna slučaja, te su doneseni određeni akti (naredbe, zaključci, preporuke i dr.) vezano za:

- prikupljanje podataka o štetama u općini Fojnica, Kiseljak i Kreševo, te da iste u što kraćem roku dostave općinskim komisijama za procjenu šteta u navedenim općinama;
- aktivnosti na sanaciji oštećenih puteva i normalizaciji saobraćaja u općinama Fojnica, Kiseljak i Kreševo;
- sprečavanje pojave širenja zaraznih bolesti, te izradu plana deratizacije i dezinfekcije u općinama Fojnica, Kiseljak i Kreševo.
- formiranje timova iz nadležnih ministarstava za pomoć poplavljenim općinama u procjeni štete, te je naređeno svim ministarstvima, uprava, uredima, zavodima i drugim organima uprave na području Srednjobosanskog kantona da formiraju timove za procjenu štete u općinama Fojnica, Kiseljak i Kreševo.

- Općinski štab civilne zaštite Općine Fojnica i Služba za civilnu zaštitu:

Od dana 04.10.2024. godine na području Općine Fojnica vezano za prirodnu nesreću izvršeno je slijedeće:

- Sve raspoložive snage, mehanizacija i ljudstvo, OS BiH, Crveni križ i stanovništvo angažovani su na čišćenju blata i mulja u stambenim objektima i oko istih.
- Angažovano je oko 160 volontera, koji su raspoređeni na lokalitete po prioritetu.
- Aktivnosti na čišćenju korita rijeke od krupnog kamena i nanosa drveća.
- Redovan obilazak ranjivog stanovništva od strane Službe za socijalni rad.
- Crveni križ sa svojim timom je kontinuirano bio na svojim punktovima, te vodio brigu o potrebama stanovništva u hrani i higijenskim potrebštinama.
- Komisija za procjenu štete je radila na terenu po predviđenom planu.
- Općinski štab civilne zaštite uputio je naredbu Direkciji za ceste SBK da preduzme hitne mjere sanacije regionalnog puta RP 437, i donesen je zaključak da se uključe Kantonalna ministarstva SBK/KSB, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede, šumarstva, zatim Ministarstvo zdravstva, koji trebaju sagledati epidemiološku situaciju na poplavljenom ugroženom području te poduzmu hitne mjere prevencije u cilju suzbijanja moguće epidemiološke zaraze stanovništva.

- Općinski štab civilne zaštite Općine Kiseljak i Služba za civilnu zaštitu:

Od dana 04.10.2024. godine na području općine Kiseljak, vezano za prirodnu nepogodu-poplave, vršeno je slijedeće:

- Čišćenje ulica i poplavljenih područja na području općine Kiseljak;
- Radovi na zaštiti objekata elektroprivrede (ugrožena infrastruktura);
- Sanacija lokalnih puteva u poplavljenim područjima;
- Odvoz otpada sa privremenih deponija;
- Podjela isušivača, sredstava za dezinfekciju, hrane, vode i ostalih potreština;
- Sanacija klizišta;
- Konstantna komunikacija sa svim nadležnim institucijama.
- Vršiti konstantan obilazak korita rijeke i potoka, te uklanjanje nanosa sa mostova, propusta i kritičnih tačaka.

- Općinski štab civilne zaštite Općine Kreševo i Služba za civilnu zaštitu

Kreševo je pretrpilo veliku materijalnu štetu pričinjenu na općinskoj infrastrukturi (putevi, mostovi, obale rijeka i pritoka, veliki broj klizišta), zbog blokiranih puteva neka sela su potpuno odsječena. Općina Kreševo nije imala stradalih. Zbog bujičnih poplava i oštećenja mosta, zabranjen je saobraćaj za teretna vozila na regionalnom putu R-443 Kreševo–Alagići.

Odlukom je proglašeno stanje prirodne nesreće na području općine Kreševo uzrokovano obilnim padavinama – kada je operativnu funkciju preuzeo Štab civilne zaštite za provođenje mjera zaštite i spašavanja te otklanjanja nastalih posljedica, i poduzete su mjere i aktivnosti kako slijedi:

- Svi organi uprave, javni i pravni subjekti i druge institucije stavljeni su na raspolaganje Štabu civilne zaštite.
- Vršiti se kontinuirano praćenje stanja na terenu, poduzimaju mjere i aktivnosti u skladu sa zakonskim ovlaštenjima, do momenta kada će se proglašiti prestanak stanja prirodne nesreće.
- Održano je sedam sjednica štaba civilne zaštite, donesenu su odgovarajuće naredbe, odluke i preporuke.
- Aktivirana je općinska komisija za procjenu štete da vrši zaprimanje zahtjeva stanovništva te obilazi poplavljena područja.
- Osiguran je dovoljan broj mehanizacije, vozila, hrane, pića i higijenskih potrepština za kontinuiran rad na terenu.
- Koordiniran je rad i praćen rad općinskih službi za upravu sa aspekta zaštite i spašavanja.

- Općinski štab civilne zaštite Drvar i Služba za civilnu zaštitu

Općinski štab civilne zaštite Općine Drvar je nakon donešene Odluke općinskog načelnika o proglašenju stanja prirodne nesreće na području Općine Drvar zbog obilnih kišnih padavina i klizišta donio određene akte (naredbe, zaključci, preporuke i dr.) vezano za:

- stavljanje na raspolaganje opreme firme „Kubik“ d.o.o. Drvar Općinskom štabu civilne zaštite - utovarivač i kombinovanu mašinu sa rukovaocem mašina radi pročišćavanja i stvaranja nasipa na potoku Drvar, i rijeci Unac „radi sprečavanja poplave velikih razmjera;
- naredbe predsjednicima MZ i povjerenicima u MZ da angažuju svu raspoloživu mehanizaciju i sposobno stanovništvo da pristupe čišćenju kanala uz puteve za odvodnju oborinskih voda, kao i kanala koji prolaze blizu njihovi stambenim objektima;
- naređenje Upravi ceste Kantona 10 da pošalje radnu mašinu radi raščišćavanja odrona i tla od klizišta, zbog prohodnosti puta R 408 (Drvar-Glamoč);
- pronalaženje sjekača radi uklanjanja drveća sa puta R408.

- Općinski štab civilne zaštite Vareš i Služba za civilnu zaštitu

Općinski štab civilne zaštite Općine Vareš je nakon donešene Odluke općinskog načelnika o proglašenju stanja prirodne nesreće prouzrokovana obilnim padavinama, poplavama i odronima zemljišta na području općine Vareš na sjednicama donio slijedeće akte (naredbe) kojim se naređuje da:

- Rudnik željezne rude d.d. – u stečaju izvrši čišćenje ispusta i odvodnog kanala na jezeru „Smreka“, zbog otklanjanja opasnosti od povećanog nivoa jezera, sa rokom od najdalje za 5 dana;

- JKP d.o.o. Vareš izvrši sanaciju kritičnih tačaka na lokalnim putevima koji su oštećeni za vrijeme trajanja prirodne nesreće;
- JKP d.o.o. Vareš da izvrši sanaciju kritičnih tačaka na lokalitetima Dabravine, tunel na putu R-444 prioritarno, te da koordinira radovima na raščišćavanju zemlje i ugradnju novog potpornog zida kod zgrade, koju je zatrpalo klizište, u Varešu Majdanu i sve druge radnje koje budu neophodne dok se ne vrati u prvobitno stanje.

- Snage i materijalno-tehnička sredstva Kantonalnog štaba Sarajevo i Kantonalne uprave civilne zaštite Sarajevo

Štab civilne zaštite Kantona Sarajevo, u skladu sa Odlukom Vlade Federacije Bosne i Hercegovine o proglašenju stanja prirodne nesreće uzrokovane poplavama i klizištima na području Federacije BiH i Naredbom Federalnog štaba civilne zaštite radio je na ublažavanju i otklanjanju posljedica od poplava i klizišta na pogođenim područjima Federacije BiH angažirajući slijedeće strukture zaštite i spašavanja Kantona Sarajevo:

- na području Općine Jablanica, naselje Donja Jablanica, službe zaštite i spašavanja Kantona Sarajevo sa teškom mehanizacijom (par bagera rovokopača i dva velika kamiona) sa posadama;
- na području Grada Konjica, sela Matići i Čivelj službe zaštite i spašavanja Kantona Sarajevo sa jednom radnom mašinom pauk bagerom sa posadom;
- na području Grada Konjica: selo Grabovci službe zaštite i spašavanja Kantona Sarajevo sa jednom radnom mašinom, pauk bagerom sa posadom;
- na području Općine Kreševo u mjestu Gunjani, KJKP Rad d.o.o. Sarajevo sa tri radne mašine (SKIP, bager rovokopač i kamion) i labudica sa posadom na sanaciji putne komunikacije;
- na području Općine Kreševo, selo Deževica, služba zaštite i spašavanja Općine Ilidža sa dvije radne mašine (SKIP i labudica) sa posadom (4 pripadnika) na sanaciji putne komunikacije;
- na području Općine Kreševo, selo Crnići, služba zaštite i spašavanja Općine Hadžići sa jednom radnom mašinom (SKIP) sa posadom na sanaciji putne komunikacije;
- dvije ekipe JU Zavod za hitnu medicinsku pomoć Kantona Sarajevo, jedna u Jablanici, a druga u Konjicu na pružanju medicinske pomoći stanovništvu.

III - PODACI O POGOĐENOM PODRUČJU, STANOVNIŠTVU, OBJEKTIMA I TRANSPORTNOJ INFRASTRUKTURI NA POGOĐENIM PODRUČJIMA

Karakteristika katastrofalnih poplava koje su zadesile centralni i južni dio Bosne i Hercegovine su bujične poplave, gdje se radi o vodotocima druge kategorije koje su u nadležnosti kantona, općine i grada.

Dok su vodotoci prve kategorije u nadležnosti vodnih agencija, i to:

- 1) Agencije za vodno područje rijeke Save,
- 2) Agencije za vodno područje Jadranskog mora.

Poplave i klizišta na pogođenim područjima uglavnom su se desile na mikro lokacijama (Donja Jablanica, Zlate, Doljani, Buturović Polje, Luke, Bakovići, Gojevići i dr.) sa makro posljedicama.

Jablanica: Direktno je pogođeno 163 domaćinstava, dok su najteže pogođene MZ Zlate i Donja Jablanica, u kojima prema dostupnim podacima živi 651 stanovnika. Prema trenutnim procjenama, oko 300 stanovnika je evakuisano iz svojih domova.

Konjic: Ukupno je pogođeno 200 domaćinstava, dok su najveće štete zabilježene u zajednicama Buturović Polje, Džanići, Pašovići, Jasenik, i Neretvica. U ovim MZ, prema procjenama, živi oko 800 stanovnika, dok je ukupan broj stanovnika pogođenih poplavama na teritoriji Konjica oko 2.000.

Kiseljak: Prema dostupnim procjenama, pogođeno je 500 domaćinstava. Najveće štete su zabilježene u zajednicama Višnjica Polje, Ljetovik, Mjehovica, Centar, Podastinje, Gomionica, Radanovići, Podkraj i Lepenica, gdje živi oko 5.000 stanovnika, od čega preko 1.000 spada u kategoriju starijih osoba.

Fojnica: Pogođeno je oko 170 domaćinstava, dok su najteže pogođene zajednice Bakovići, Gojevići, Dusina, Zimije i Ščitovo. U ovim zajednicama živi preko 2.000 stanovnika.

Kreševo: Pogođeno je 100 domaćinstava, a najveće štete su zabilježene u zajednicama Kreševo i Deževica, gdje živi preko 1.200 stanovnika.

Drvar: Poplave su pogodile 15 domaćinstava, a nije evidentirana humanitarna potreba pogođenog stanovništva.

Prema ažuriranim podacima dostavljenim od strane lokalnih organizacija Crvenog krsta/križa iz zajednica Jablanica, Konjic, Fojnica, Kiseljak i Kreševo i Drvar, procjenjuje se da je ukupno 1148 domaćinstava pogođeno ovom prirodnom nesrećom na području Federacije BiH.

Preliminarna procjena šteta

Uredbom o jedinstvenoj metodologiji za procjenu šteta od prirodnih i drugih nesreća ("Službene novine Federacije BiH", br. 75/04, 38/06, 52/09, 56/09 i 36/14u daljem tekstu: Uredba o jedinstvenoj metodologiji) utvrđen je, izmeđuostalog, i način vršenja preliminarne procjene štete koje nastanu na materijalnim i drugim dobrima izazvanim djelovanjem prirodnih i drugih nesreća predviđenih gore navedenim Zakonom.

Procjena šteta, takođe i preliminarne, vrši se radi utvrđivanja vrste i veličine štete na materijalnim dobrima, a izražava se u novčanoj vrijednosti koja je potrebna da se oštećena ili uništena dobra dovedu u stanje prije nastanka prirodne ili druge nesreće, odnosno vrijednosti koja je potrebna da se ta materijalna dobra nabave ili saniraju.

U slučajevima kada općina/grad traži dodjelu jednokratnih novčanih pomoći od kantona, odnosno Federacije BiH za hitne intervencije vrši se preliminarne procjena štete, koju provodi općinska/gradska komisija za procjenu štete neposrednim obilaskom područja koje je zahvatila prirodna i druga nesreća na obrascima propisanim Uredbom o jedinstvenoj metodologiji propisanim obrascima (PR-Š-1 i PR-Š-2).

Tokom predmetne prirodne nesreće (poplave i klizišta – oktobar 2024. godine) do dana izrade ove Informacije (24.10.2024. godine), preliminarne procjene štete su izvršili i dostavili FUCZ na nadležno postupanje, odnosno prosljeđivanje Federalnoj komisiji za procjenu štete općine Fojnica, Kiseljak i Kreševo, preko Kantonalne uprave civilne zaštite Sednjobosanskog kantona i direktno Općina Jablanica, gradovi Konjic i Mostar.

Srednjobosanski kanton je na propisanim obrascima iskazao ukupan iznos preliminarne procjene štete na području ovog kantona u ukupnom iznosu od **55.200.000,00 KM**, od čega:

- **20.000.000,00 KM u Općini Fojnica** (štete na stambenim zgradama: 5.150.000,00 KM (1 porušen i 500 oštećenih objekata), štete na poslovnim zgradama: 4.290.000,00 KM (20 oštećenih zgrada), štete na zemljištu: 1.000.000,00 KM, štete na stočnom fondu: 60.000,00 KM, klizišta i odroni:

- 3.000.000,00 KM, štete na regionalnim i lokalnim putevima: 5.500.000,00 KM, štete na vodovodnoj infrastrukturi 1.000.000,00 KM);
- **12.000.000,00 KM u Općini Kiseljak** (štete na stambenim zgradama: 4.286.800,00 KM (oštećeni objekti), štete na zemljištu: 200.000,00 KM, štete na stočnom fondu: 3.200,00 KM, klizišta i odroni: 1.000.000,00 KM, štete na regionalnim i lokalnim putevima: 2.200.000,00 KM, štete na vodovodnoj infrastrukturi 300.000,00 KM, štete na kanalizacionoj infrastrukturi 200.000,00 KM, štete na pomoćnim objektima 10.000,00 KM, štete na privrednim objektima 4.000.000,00 KM) i
 - **23.000.000,00 KM u Općini Kreševo** (štete na stambenim zgradama: 2.300.000,00 KM (10 porušenih i 150 oštećenih objekata), štete na zemljištu i zasadima: 2.000.000,00 KM, štete na stočnom fondu: 10.000,00 KM, klizišta i odroni: 3.000.000,00 KM, štete na regionalnim i lokalnim putevima: 9.800.000,00 KM, štete na vodovodnoj infrastrukturi 1.500.000,00 KM, štete na kanalizacionoj infrastrukturi: 890.000,00 KM, štete na pomoćnim objektima 500.000,00 KM, štete na privrednim objektima 2.500.000,00 KM, štete na privatnim vozilima (20 vozila): 500.000,00 KM).

Ukupan iznos preliminarnu procjene štete na području Hercegovačko-neretvanskog kantona je **123.281.000,00 KM**, od čega:

- **5.161.000,00 KM u Gradu Mostar** (šteta na stambenim zgradama: 670.000,00 KM (1 porušeni i 30 oštećenih objekata), šteta na zemljištu i zasadima: 100.000,00 KM, šteta na stočnom fondu: 1.000,00 KM, štete na putnoj infrastrukturi: 1.100.000,00 KM, štete na vodotokovima: 650.000,00 KM, štete na vodovodnoj mreži: 150.000,00 KM, šteta na mostovima i propustima: 1.150.000,00 KM, štete - domaćinstva: 50.000,00 KM, štete - kanali za navodnjavanje: 100.000,00 KM, šteta na ribogojlištima: 1.040.000,00 KM i šteta na vozilima: 150.000,00 KM).
- **46.920.000,00 KM u Općini Jablanica** (štete na stambenim zgradama: 18.620.000,00 KM (49 porušenih i 181 oštećena zgrada), štete na zemljištu i zasadima: 1.000.000,00 KM, štete na privrednim objektima: 10.000.000,00 KM (12 objekata), štete na vjerskim objektima (1 objekat): 1.500.000,00 KM, štete na putnoj infrastrukturi: 3.500.000,00 KM, štete na vodovodnoj infrastrukturi: 9.700.000,00 KM, štete na elektro mreži: 600.000,00 KM, štete na motornim vozilima (100 vozila): 1.500.000,00 KM, štete na deponiji za odlaganje materijala: 300.000,00 KM i za čišćenje terena: 200.000,00 KM).
- **71.200.000,00 KM u Grada Konjic** (štete na vodnoj infrastrukturi: 33.400.000,00 KM, štete na stambenim objektima (preko 200 oštećenih i 20 uništenih objekata): 14.800.000,00 KM, šteta na lokalnim putevima: 11.000.000,00 KM, tehnička dokumentacija: 2.000.000,00 KM, šteta na urbanoj i sportskoj infrastrukturi: 1.000.000,00 KM, za oporavak domaćinstva (poljoprivr. mašine, motorna vozila, stoka, uništeni i novi nasadi, namještaj i sl): 2.000.000,00 KM i šteta na privrednoj infrastrukturi: 7.000.000,00 KM).

Prema neslužbenim podacima dobijenim od direktora Kantonalne uprave Zeničko-dobojskog kantona ukupan iznos preliminarnu štete je 1.100.000,00 KM (za općinu Vareš), dok je u Kantonu 10 iznos preliminarnu štete 400.000,00 KM (za općinu Drvar).

Pored navedenog, a prema podacima Federalnog ministarstva prometa i komunikacija procijenjena je šteta na željezničkom saobraćaju na dionici pruge Ostrožac-Jablanica-Grabovica u iznosu 3.750.000,00 KM, kao i šteta na magistralnim cestama M17, M16.2 i M17.5 u iznosu 21.500.000,00 KM.

IV - AKTIVNOSTI VIJEĆA MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE, MINISTARSTVA SIGURNOSTI BIH, MINISTARSTVA ODBRANE BIH I PODACI O PRIHVAĆENOJ MEĐUNARODNOJ POMOĆI

- **Vijeće ministara Bosne i Hercegovine** (u daljnjem tekstu: VM BiH) je zbog iznenadne elementarne nepogode koja je pogodila Bosnu i Hercegovinu, izrazio solidarnost prema stanovništvu kantona, gradova, općina i naseljenih područja pogođenih poplavama, na 39. vanrednoj (telefonskoj) sjednici, održanoj 4.10.2024. godine, donijelo zaključak da:

- Zadužuje se Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine da u saradnji sa Ministarstvom odbrane Bosne i Hercegovine, u skladu sa nadležnostima institucija Bosne i Hercegovine, a na osnovu pristiglih zahtjeva u Operativno – komunikacijski centar Bosne i Hercegovine, pruži svu raspoloživu pomoć poplavljenim područjima.
- Zadužuje se Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine da u skladu s svojim nadležnostima prati stanje na terenu i saraduje s nadležnim institucijama susjednih zemalja koje su već iskazale spremnost za pružanje međunarodne pomoći Bosni i Hercegovini i po potrebi zatraži i od drugih zemalja međunarodnu pomoć.
- Takođe je VM BiH iskazalo spremnost da iz Tekuće rezerve Budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine odobri sredstva za pomoć stanovništvu pogođenih područja, a u skladu s iskazanim potrebama kantona, gradova i općina, te zadužilo Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine da u saradnji s Ministarstvom finansija i trezora Bosne i Hercegovine hitno pripremi i VM BiH dostavi prijedlog odluke o odobravanju sredstava tekuće rezerve Budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine pogođenim područjima.

U cilju realizacije navedenog zaključka Ministarstvo sigurnosti BiH je 10.10.2024. godine, od FUCZ zatražilo, da u skladu sa potrebama i prioritetima na terenu dostavi mišljenje o rasporedu i iznosu navedenih sredstava za najugroženije lokalne zajednice koje su pogođene poplavama. Međutim, VM BiH nije prihvatilo prijedlog FUCZ, pa je dodijelilo pomoć u linearnom iznosu od po 200.000,00 KM za općine Jablanica, Kiseljak, Kreševo i Fojnica, kao i za Grad Konjic.

- **Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine i Ministarstvo odbrane Bosne i Hercegovine, kao i Oružane snage Bosne i Hercegovine** su angažovane i stavili svoje ljudske i materijalne resurse i učestvuju od samog početka na zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara u kantonima, gradovima, općinama i naseljenim područjima pogođenih katastrofalnim poplavama, a u skladu sa nadležnim zakonodavstvom, pravilima i procedurama, na zahtjev lokalnih zajednica. Pripadnici inženjerije Oružanih snaga BiH, sa teškim mašinama i drugom mehanizacijom rade neprekidno na spašavanju ljudi i materijalnih dobara na području Fojnice, Buturović Polja i Jablanice. Na raspolaganju su i letjelice (helikopteri) helikopterskog skvadrona Oružanih snaga, koji su 04.10.2024. godine imali značajnu ulogu učesvujući u evakuaciji ugroženog i povrijeđenog stanovništva. Od 04.10. do 09.10.2024. godine na terenu je raspoređeno 147 pripadnika Oružanim snagama Bosne i Hercegovine, koji rade na raščišćavanju, te su angažirani kamioni, gusjeničari, utovarivači, rovokopač i ostala potrebna oprema i mehanizacija na području Jablanice (Donja Jablanica) i Fojnice (selo Gojevići).

Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine – Sektor za zaštitu i spašavanje od 04.10.2024. godine zasjeda u prostorijama Operativno-komunikacijskog centra – 112 BiH (u daljem tekstu: OKC 112 BiH) i koordinira zahtjevima za pomoć sa predstavnicima ambasada u Bosni i Hercegovini i međunarodnih organizacija, kao i Operativnim centrom FUCZ.

Preko OKC 112 BiH zatraženo je aktiviranje usluge **Copernicus** za brzu izradu satelitskih mapa, te je link za aktivaciju usluga Copernicus-a u Bosni i Hercegovini dostupan na: <https://rapidmapping.emergency.copernicus.eu/EMSR770>, na osnovu kojeg se jasno može razgraničiti koje je područje poplavljeno i gdje se nalaze naslage blata. Na navedenom linku pružene informacije su besplatne i otvoreno dostupne korisnicima.

- **Bosna i Hercegovina je 06.10.2024. godine**, kao ravnopravna članica Mehanizma civilne zaštite Evropske Unije, **aktivirala Mehanizam civilne zaštite EU** kako bi zatražila pomoć u sanaciji štete i podršci za pogođeno stanovništvo. Mnoge članice Mehanizma CZ EU su ponudile pomoć Bosni i Hercegovini (Hrvatska, Srbija, Albanija, Turska, Slovačka, Crna Gora, Slovenija, Danska, Njemačka, Sjeverna Makedonija, Poljska, Mađarska, Rumunija, Turska). Takođe Bosna i Hercegovina na osnovu bilateralnih sporazuma sa Republikom Slovenijom, Republikom Hrvatskom, Republikom Srbijom i drugim zemljama u okruženju je **prihvatila i ponuđenu međunarodnu pomoć od susjednih država**.

FUCZ je putem Operativnog centra FUCZ, kontinuirano bila u kontaktu sa OKC 112 BiH i **odgovarala na zahtjeve za pomoć**. Uz koordinaciju sa kantonalnim i lokalnim štabovima civilne zaštite, pružali su podršku u obliku timova, mehanizacije, opreme te higijenskih i drugih potrebnih sredstava i uređaja. FUCZ je za potrebe lokalnih zajednica Jablanica i Konjic odgovorila potvrdno na ponuđenu pomoć i preusmjerila istu, po zaključcima FŠCZ, po slijedećem pregledu:

- od Republike Srbije (MUSAR tim, mehanizacija: bageri, točkaši, gusjeničari i konvoj pomoći) prema Jablanici,
- od Republike Hrvatske (MUSAR tim, 15 smještajnih kontejnera, 20 pumpi visokog pritiska,) prema Konjicu,
- od Republike Albanije (1000 komada vreća za spavanje) prema Konjicu,
- od Republike Turske (60 smještajnih kontejnera) prema Jablanici, Konjicu i FUCZ,
- od Republike Crne Gore (USAR tim lake kategorije, tim pumpe visokog kapaciteta, 50 vreća za spavanje, 300 komadi deka) prema Jablanici,
- od Republike Slovenije (MUSAR tim sa K-9), prema Jablanici,
- od Republike Mađarske (500 komadi deka, 10 pumpi sa crijevima) prema Konjicu,
- od Republike Rumunije (šatori za 4 osobe(50) komada,200 kreveta, 200 madraca, 200 komada deka, 200 komada jastuka, 400 komada jastučnica, 400 komada posteljine),
- od Republike Njemačke (27 komada potopnih pumpi i 10 komada diezel agregata) prema Fojnici, Busovači, Sanskom mostu, Bihaću, Kiseljaku i FUCZ
- od Republike Poljske (200 komada kamp kreveta, 200 komada jastuka, 600 komada posteljine, 200 komada deka i 1 komad diezel motora).

Međunarodni timovi, koji su bili u Bosni i Hercegovini, odnosno dali svoj doprinos i pomagali nadležnim organima i stanovništvu na ugroženim područjima u Hercegovačko-neretvanskom kantonu, su od dana 12.10.2024. godine, u skladu sa odlukama nadležnih organa, odnosno lokalnih štabova civilne zaštite završavali svoj rad i kretali nazad prema svojim zemljama.

V – OSTALE AKTIVNOSTI

1. Vlada Federacije BiH je između ostalog poduzela slijedeće hitne aktivnosti:
 - nakon donošenja odluke o proglašenju stanja prirodne nesreće, prema Vijeću ministara Bosne i Hercegovine uputila je Zahtjev za traženje međunarodne pomoći za potrebe Federacije Bosne i Hercegovine za ugrožena područja (spasilački timovi sa opremom za traganje i druga potrebna oprema), a za raspodjelu ove pomoći zadužen je FŠCZ;
 - uputila je inicijativu Privrednom društvu „BH Telecom“ d.d. Sarajevo za donošenje odluke o izdvajanju 1.500.000,00 KM za potrebe pomoći ugroženim i poplavljenim područjima u Federaciji BiH iz sredstava „Donacije“;
 - zadužila FŠCZ da pripremi prijedlog odluke o izdvajanju sredstava ostvarenih po osnovu posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća u svrhu interventne pomoći ugroženim područjima u cilju saniranja posljedica prirodne nesreće uzrokovane poplavama i klizištima na području Federacije BiH;
 - zadužila načelnika FŠCZ da, u saradnji sa Kolegijem Vlade Federacije BiH, pripremi prijedlog rješenja o formiranju Koordinacionog tijela Vlade Federacije BiH kojim će se definirati sastav, nadležnosti i zadaci tog tijela po prestanku važenja Odluke o proglašenju stanja prirodne nesreće uzrokovane poplavama i klizištima na području Federacije BiH.
2. JP Željeznice Federacije BiH d.o.o. Sarajevo poduzima aktivnosti na uspostavi željezničkog saobraćaja na područjima pogođenim poplavama na način da su sva raspoloživa sredstva usmjerili na dalje radove na raščišćavanju i saniranju pruge i stvaranju pretpostavki za ponovnu uspostavu željezničkog saobraćaja, a prema planu aktivnosti za otklanjanje štete i regulaciju prometa koji se dostavlja Federalnom ministarstvu prometa i komunikacija.
3. JP Ceste Federacije BiH d.o.o. Sarajevo poduzele su aktivnosti na uspostavi prohodnosti puteva na pogođenom području, te saniranju posljedica prirodne nesreće uzrokovane poplavama i klizištima na području Federacije Bosne i Hercegovine na način da sva raspoloživa sredstva usmjeri na dalje radove na raščišćavanju, prema planu aktivnosti za otklanjanje štete i regulaciju prometa koji se dostavlja Federalnom ministarstvu prometa i komunikacija.
4. Federalna direkcija robnih rezervi je u saradnji sa FUCZ poduzela sve potrebne mjere iz svoje nadležnosti u cilju pružanja neophodne pomoći u materijalno-tehničkim i drugim sredstvima (30 t goriva za grijanje i drugo), s ciljem prevazilaženja nastale krizne situacije uzrokovane prirodnom nesrećom u ustanovama za socijalno zbrinjavanje i zdravstvenu njegu „Drin“ i „Bakovići“ u Općini Fojnica. Osim toga, za ugrožena područja Federalna direkcija robnih rezervi je po naredbi FŠCZ je isporučila dezinfekciona sredstva za vodu. Po zahtjevu Gradskog štaba civilne zaštite Konjic i Općinskog štaba civilne zaštite Jablnica, FŠCZ je svojim naredbama odobrio po 15 t dizel goriva koje je isporučila Federalna direkcija robnih rezervi.
5. Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH zadužen je da, nakon povlačenja voda u vodotoke rijeka, na područjima pogođenim prirodnom nesrećom, s ciljem zaštite zdravlja stanovništva od zaraznih bolesti, podrži kantonalne zavode za javno zdravstvo u kontroli vode iz javnih vodoopskrbnih sistema te da bude na rasplaganju i za savjete i preporuke za nadzor i dezinfekciju privatnih vodoopskrbnih sistema.
6. Federalno ministarstvo zdravstva je u koordinaciji sa zdravstvenim ustanovama na terenu, poduzelo hitne mjere za osiguranje terenskih vozila za Konjic i Jablanicu, uručena su dva EKG uređaja za Jablanicu, 5 torbi opremljenih za intervencije na terenu, aspirator, vaga za bebe, holter za pritisak i potrošna oprema

za anesteziju, očekuje se isporuka dva vozila za kućne posjete iz Praga, te još jedno vozilo u narednom periodu. Osim toga u međuvremenu je Ambasada Republike Češke uručila dva polovna terenska vozila marke Mercedes za prevoz medicinskog osoblja kao i četiri defibrilatora koja su uručena Općini Jablanica i Gradu Konjic. Takođe, osigurana je i neposredna psihosocijalna podrška ugroženom stanovništvu. Kantonalno ministarstvo zdravstva iz Kantona Sarajevo je također od prvog dana, pružalo pomoć medicinskim ustanovama u Jablanici, Konjicu, Fojnici i Kreševu (dva mobilna tima sa osobljem i opremom iz Zavoda za hitnu medicinsku pomoć Kantona Sarajevo, kao i značajne količine nedostajućih lijekova, prihvata svih pacijenata sa ugroženih područja i drugo).

7. Agencija za bankarstvo Federacije BiH je, u cilju ublažavanja indirektnih efekata i olakšavanja ekonomskog oporavka od nastalih šteta podržala fizička i pravna lica i donijela Odluku o posebnim mjerama koje banka primjenjuje u vanrednim okolnostima poplave oktobar 2024. godine i Odluku o posebnim mjerama koje lizing društvo i mikrokreditna organizacija primjenjuje u vanrednim okolnostima poplave oktobar 2024. godine, te propisala mjere za postupanje subjekata bankarskog sistema vezano za procjene potreba i odobravanje primjerenih olakšica klijentima (pravnim i fizičkim licima) koji su direktno ili indirektno ugroženi nastalim događajem, a koje uključuju: odgodu u otplati kreditnih obaveza (moratorij), uvođenje „grace“ perioda za otplatu glavnice kreditnih obaveza, kao i druge mjere u cilju olakšavanja servisiranja kreditnih obaveza klijenta i uspostave održivog poslovanja klijenta.

8. Federalno ministarstvo rada i socijalne politike je odmah uspostavilo komunikaciju s direktorima ustanovama Drin i Bakovići u Fojnici kako bi se osigurala sigurnost svih korisnika i organiziralo njihovo premještanje iz najugroženijih dijelova objekata. U vezi s tim, dio korisnika iz ustanove Drin privremeno je smješten u Reumal, dok su u ustanovi Bakovići korisnici izmješteni na više spratove, kako bi bili zaštićeni u slučaju dodatnih poplava. Tokom posjete ustanovama Ministar Delić Adnan je zatražio hitnu izradu liste prioriternih potreba.

Nakon zaprimanja liste, Ministarstvo je promptno reagiralo i prosljedilo zahtjev Vladi FBiH za potrebne resurse, te je već sljedećeg dana ustanovama dostavljeno oko 30 tona goriva kako bi se osiguralo nesmetano snabdijevanje električnom energijom u uslovima prekida napajanja.

Također, ministarstvo je uputilo dopis UNICEF-u radi dodatne pomoći, stavljajući na raspolaganje sve resurse za podršku ustanovama. Ministarstvo je nastavilo redovno usklađivanje sa potrebama ovih ustanova, osiguravajući kontinuiranu podršku u sanaciji posljedica poplava.

Federalno ministarstvo rada i socijalne politike je izvršilo preraspodjelu Programa utroška sredstava, preusmjeravajući preostalih 533 hiljada KM kao podršku stanovništvu pogođenom poplavama. Vlada Federacije BiH, na prijedlog Ministarstva, usvojila je Odluku o usvajanju Programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele s pozicije Tekućeg transfera neprofitnim organizacijama - Transfer za sufinansiranje rada, programa i projekata socijalne zaštite, utvrđenog Budžetom Federacije za 2024. godinu. Odlukom je 533.201,00 KM dodijeljeno Crvenom križu Federacije BiH za podršku domaćinstvima u pet poplavljenih lokalnih zajednica.

Sredstva će biti raspoređena u skladu s Programom materijalne i stručne podrške domaćinstvima pogođenim poplavama, koji će Crveni križ Federacije BiH, kao

organizacija s javnim ovlastima za krizne situacije, pripremiti u saradnji s nadležnim institucijama lokalne samouprave.

Dodatno, dogovorena je saradnja u dvije faze sa UNICEF-om. Prva faza obuhvata materijalnu podršku, dok će u drugoj fazi biti pružena psiho-socijalna podrška putem dodatnih stručnjaka, angažiranih u saradnji s centrima za socijalni rad, čime će se pomoći stanovništvu u prevazilaženju posljedica poplava.

9. Federalno ministarstvo prometa i komunikacija u periodu trajanja prirodne nesreće poduzimalo je aktivnosti na osnovu naredbi FŠCZ:

- JP Ceste FBiH i JP Željeznice FBiH, pismeno je naloženo postupanje po naredbama FŠCZ.

- Na prijedlog upravitelja magistralnih cesta JP Ceste FBiH, doneseno je rješenje o izmjeni režima prometa na pogođenim magistralnim cestama i dati alternativni pravci saobraćanja.

- JP Ceste FBiH postupajući po nalogu resornog ministarstva angažovalo je više izvođača radova na interventnim radovima sanacije, čišćenja i osposobljavanja putne komunikacije na magistralnoj cesti M17 Konjic-Jablanica-Komadino Vrelo, M16.2 Prozor-Jablanica, M17.5 Jablanica-Blidinje i M5.1 Kaonik-Gromiljak.

- JP Ceste FBiH su angažovalo je izvođače: HP Investing d.o.o. Mostar, Sarajevo Putevi d.d. Sarajevo, KTM Brina d.o.o. Posušje i Ceste d.d. Mostar.

- Federalno ministarstvo prometa i komunikacija je redovno koordiniralo aktivnosti na terenu, a u svrhu efikasnog obavljanja radova na interventnoj sanaciji i osposobljavanju putne komunikacije. Radovi su izvođeni kontinuirano, a na terenu je u ovom periodu bila prisutna znatna količina građevinske mehanizacije, kamiona za transport materijala, radne snage i tehničkog osoblja.

- JP Autoceste FBiH d.o.o. Mostar također su po naredbi FŠCZ angažovale su ukupno 61 radnik iz preduzeća izvođača i podizvođača, kao i 16 bagera, 30 kamiona, dvije labudice i greder, dok je profesionalna vatrogasna jedinica Autocesta Federacije BiH pružila značajnu pomoć u vidu angažovanja tri specijalna kamiona – vome za prečišćavanje kanalizacionih sistema. Ovi resursi su angažovani u Jablanici, Buturović Polju, Seonici i u Parsovićima.

- U saradnji sa izvođačem radova (HP Investing d.o.o. Mostar) osigurana je deponija za materijal na lokaciji Grabovica, udaljena oko 7-8 km od Donje Jablanice. Većina materijala iz Donje Jablanice i sa same magistralne ceste M17 odvožena je na ovu deponiju.

- Radovi su se odvijali paralelno na više lokacija i na sve četiri dionice magistralnih cesta koje su pogođene prirodnom nesrećom. Osigurana je prohodnost putnih komunikacija na sve četiri magistralne ceste u roku od 7 dana nakon nesreće.

- Na magistralnoj cesti M17.5, iz sigurnosnih razloga, još uvijek je na snazi zabrana prometovanja, osim za vozila službi.

- Magistralna cesta M17 je osposobljena za promet već od 9.10.2024. godine, uz određena ograničenja brzine i signalizaciju, a konačno je potpuno puštena u promet 16.10.2024. nakon završetka potrage za nestalim osobama u Donjoj Jablanici.

- Magistralne ceste M16.2. i M5.1 su također puštene u normalan promet.

- JP Željeznice Federacije BiH je angažiralo vlastite kapacitete, radnu snagu i mehanizaciju i kontinuirano radilo na otklanjanju posljedica šteta izazvanih prirodnom nesrećom. Na ovaj način je omogućena prohodnost pruge od Ostrošca do Jablanice u duljini 8,7km i od Grabovice do lokacije „Komadinovo Vrelo“. Na lokaciji „Komadinovo vrelo“ došlo je do totalnog uništenja gornjeg i donjeg ustroja pruge i

pratećih elektrotehničkih postrojenja. Do donošenja Odluke o prestanku stanja prirodne nesreće pruga na ovoj lokaciji nije sanirana, te je željeznički promet u prekidu.

- Na zahtjev Vlade Federacije BiH sa hitne sjednice, održane 5.10.2024. godine, JP Ceste FBiH i JP Željeznice FBiH su pripremile planove aktivnosti za otklanjanje štete i regulaciju prometa i procjenu koštanja radova na sanaciji šteta. Procjena koštanja radova na rekonstrukciji željezničke pruge iznosi 3.750.000,00 KM, a procjena radova na sanaciji i rekonstrukciji magistralnih cesta iznosi 21.150.000,00 KM.

- JP Autoceste Federacije BiH d.o.o. će u saradnji sa međunarodnim finansijskim institucijama u okviru već odobrenih kreditnih aranžmana provjeriti raspoloživost sredstava za namjene koje nisu predviđene postojećim kreditnim ugovorom, kako bi se u što kraćem vremenskom roku izvršila sanacija željezničke i cestovne infrastrukture na dionici magistralne ceste M-17 Jablanica - Mostar i željezničke pruge na dionici Ostrožac-Jablanica-Grabovica, a imajući u vidu gubitke koje trpi ekonomija u Federaciji Bosne i Hercegovine radi prekida željezničke i putne infrastrukture.

10. Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije je održalo sastanak s direktorima preduzeća namjenske industrije na kojem je dogovoreno da se izdvoji iznos od milion KM za područja ugrožena poplavama i klizištima i trenutno se čeka način realizacije utroška navedenih sredstava. Takođe, Elektroprivreda BiH je vlastitim resursima sanirala oštećenu elektro mrežu i objekte na poplavljenim područjima, a ukupna vrijednost tih radova procijenjena je na cca 6,5 miliona KM. Pored navedenog, sva domaćinstva koja su pretrpila štetu na stambenim objektima, oslobođena su troškova utrošene el. energije za mjesec dana, a svim vlasnicima objekata koji naknadno dobiju i izgrade nove stambene objekte biće izvršen besplatan priključak električne energije.

Elektroprivreda HB HZ, takođe je provela slične mjere na poplavljenim područjima.

11. Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke je dostavilo informaciju o planiranoj podršci odgojno-obrazovnim ustanovama u područjima zahvaćenim poplavama i klizištima kojim se ističe da će općinama/gradovima preraspodjeliti oko 700.000,00 KM za sanaciju šteta prouzrokovanih poplavama i klizištima na odgojno – obrazovnim ustanovama.

12. Federalno ministarstvo okoliša i turizma pripremi je informaciju za Vladu Federacije BiH, sa prijedlogom zaključaka o potrebi uklanjanja plutajućeg otpada nakon poplava, bujičnih voda i odrona na hidroelektranama na rijeci Neretvi, kojom je ukazano da:

- posljedice poplava i odrona, kao i aktivnosti na otklanjanju šteta na infrastrukturi i objektima Općine Jablanice i Grada Konjica imaju značajan uticaj na sadašnji i budući rad hidroelektrana na Neretvi, te da mogu uzrokovati veliki rizik za rad hidroelektrana i sigurnost objekata.

- JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo pristupila je uklanjanju plutajućeg otpada sa površina akumulacija hidroelektrana na Neretvi vlastitim sredstvima i trenutno raspoloživom opremom. Zbog velike količine otpada i njegove rasutosti po akumulacijama taj proces će trajati jako dugo. Ovaj otpad može biti izuzetno opasan za hidroelektrane na Neretvi jer može dovesti do oštećenja opreme i uređaja za regulaciju toka, kao i incidentnog ulaska u turbine hidroelektrana na Neretvi. U vezi s tim, održan je sastanak na kojem su učestvovali predstavnici Federalnog ministarstva

okoliša i turizma, Federalnog ministarstva energije rudarstva i industrije, Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, kao i predstavnici HE na Neretvi i Agencije za vodno područje Jadranskog mora na kojem se razgovaralo o kratkoročnim mjerama, kako bi se riješilo trenutno stanje nagomilanog plutajućeg otpada, kao i o dugoročnim mjerama. Ukazano je da su HE Grabovica i HE Jablanica ovaj problem rješavali u proteklih 10-tak dana koristeći se postojećim ugovorom za redovno održavanje brana. HE Salakovac je očistila firma iz Mostara koja se dobrovoljno ponudila da prikupi otpad. Pošto su sredstva po okvirnom sporazumu potrošena, potrebno je da se što prije iznađu sredstva za potpuno čišćenje akumuliranog otpada. Procijenjeno je da se radi o 10.000 m³, a procjena troškova je 20 KM/t. Prvi preduvjet je da Federalni vodni inspektor izda rješenje o ugroženosti i njegov stepen i dostavi Agenciji za vodno područje Jadranskog mora, nakon čega bi se iz Fonda koristila sredstva prikupljena za tu namjenu. FMOIT - će vršiti koordinaciju između Fonda za zaštitu okoliša, vodnog Inspektora i Agencije za vodno područje Jadranskog mora. Osim toga, istaknuto je da se u normalnim uvjetima kroz tekuće održavanje sa kompanijom prikupi oko 1300 tona godišnje ovog otpada, što je u situaciji nakon poplava bila dnevna količina. Prema procjenama, sastav otpada je 95% organski dok je po procjeni 5% ambalažnog otpada, te da je zbog dužine procesa javnih nabavki potrebno naći neko brže rješenje za rješavanje ovog pitanja. Kao dugoročne mjere potrebno je riješiti staro korito-dugogodišnji problem kamenoloma granita, te napraviti proticajni profil, jer može doći do ugrožavanja puta M16 - putna komunikacija prema Prozoru.

- Izvršen je hitan inspekcijski nadzor i predložen II stepen ugroženosti, te zadane mjere za postupanje nadležnoj Agenciji za vodno područje Jadranskog mora u skladu stepenom ugroženosti.

Vlada Federacije BiH je u cilju rješavanja predmetne problematike i potrebe uklanjanja plutajućeg otpada nakon poplava, bujičnih voda i odrona na hidroelektranama na rijeci Neretvi, na prijedlog Federalnog ministarstva okoliša i turizma, dana 30.10.2024. godine usvojila zaključke kojim je zadužila Fond za zaštitu okoliša Federacije BiH da po hitnom postupku izdvoji interventna finansijska sredstva u svrhu otklanjanja plutajućeg otpada na rijeci Neretvi i njegovog zbrinjavanja, kao i da izdvoji finansijska sredstva u iznosu od 200.000,00 KM i sklopi ugovor sa Agencijinom za vodno područje Jadranskog mora u svrhu realizacije predmetnih aktivnosti.

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNA UPRAVA CIVILNE ZAŠTITE

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ФЕДЕРАЛНА УПРАВА ЦИВИЛНЕ ЗАШТИТЕ

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERAL ADMINISTRATION OF CIVIL PROTECTION

Bosanski jezik

DOPUNA PRELIMINARNE INFORMACIJE
o poduzetim aktivnostima na zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od
poplava i klizišta u periodu od 04. do 16.10.2024. godine
sa danom 20.11.2024. god

Sarajevo, novembar 2024. godine

adresa: Vitomira Lukića 10, 71000 Sarajevo
tel: +387 33 779 459, fax: +387 33 779 499
web: www.fucz.gov.ba
e-mail: fucz@fucz.gov.ba

I - UVOD

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je na 135. hitnoj sjednici, održanoj 06.11.2024. godine, Zaključkom V. broj: 1652/2024 usvojila Preliminarnu informaciju o poduzetim aktivnostima na zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od poplava i klizišta u periodu od 04. do 16.10.2024. godine (u daljem tekstu: Preliminarna informacija).

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 43. vanrednoj sjednici održanoj 7.11.2024. godine formiralo Tim za pripremu aplikacije za Fond solidarnosti Europske unije (u daljnjem tekstu: Tim) koji provodi aktivnosti za prikupljanje podataka o štetama za potrebe popunjavanja aplikacije. Tim je zatražio podatke o ukupnoj šteti koju su prouzrokovale poplave, a obzirom da u Preliminarnoj informaciji nisu navedeni podaci o procjeni šteta na regionalnim cestama Hercegovačko-neretvanskog kantona, iznosi šteta u općinama Visoko i Breza, te da je došlo do izmjena podataka o preliminarnim štetama u općinama Fojnica i Kreševo.

U skladu sa navedenim proistekla je potreba za izradom Dopune Preliminarne informacije o poduzetim aktivnostima na zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od poplava i klizišta u periodu od 04. do 16.10.2024. godine sa ažuriranim podacima o preliminarnim procjenama šteta na pogođenom području Federacije Bosne i Hercegovine sa danom 20.11.2024. godine (u daljem tekstu: Dopuna informacije)

Informacija se ažurira podacima iz svih dostavljenih informacija, obavještenja i obrazaca propisanih Uredbom o jedinstvenoj metodologiji propisanim obrascima (PR-Š-1 i PR-Š-2) do dana 20.11.2024. godine u svrhu dostave podataka Ministarstvu sigurnosti Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: MS BiH) u cilju raspodjele sredstava pristigle i najavljene međunarodne pomoći, kao i za rad navedenog Tima.

II - PRELIMINARNA PROCJENA ŠTETA SA DANOM 20.11.2024. GODINE

Uredbom o jedinstvenoj metodologiji za procjenu šteta od prirodnih i drugih nesreća ("Službene novine Federacije BiH", br. 75/04, 38/06, 52/09, 56/09 i 36/14 u daljem tekstu: Uredba o jedinstvenoj metodologiji) utvrđen je, između ostalog, i način vršenja preliminarne procjene štete koje nastanu na materijalnim i drugim dobrima izazvanim djelovanjem prirodnih i drugih nesreća.

Procjena šteta, takođe i preliminarne, vrši se radi utvrđivanja vrste i veličine štete na materijalnim dobrima, a izražava se u novčanoj vrijednosti koja je potrebna da se oštećena ili uništena dobra dovedu u stanje prije nastanka prirodne ili druge nesreće, odnosno vrijednosti koja je potrebna da se ta materijalna dobra nabave ili saniraju.

Tokom predmetne prirodne nesreće (poplave i klizišta – oktobar 2024. godine) do dana izrade ove Dopune informacije (20.11.2024. godine), kantoni, gradovi i općine pogođenog područja izradili su procjenu šteta i preliminarnu procjenu štete, te iste dostavili direktno u Federalnu upravu civilne zaštite (u daljem tekstu: FUCZ) ili putem MS BiH i Vlade Federacije BiH, na nadležno postupanje, odnosno prosljeđivanje Federalnoj komisiji za procjenu štete.

Po zahtjevu MS BiH za općine Fojnica, Kiseljak i Kreševo Kantonalna uprava civilne zaštite Srednjobosanskog kantona dostavila je tražene podatke, kao i Vlada Hercegovačko-neretvanskog kantona za Općinu Jablanica i gradove Konjic i Mostar, dok su općine Vareš i Drvar iste dostavile direktno FUCZ.

Srednjobosanski kanton iskazao je ukupan iznos preliminarnе procjene štete na području ovog kantona u ukupnom iznosu od **94.232.570,40 KM**, od čega:

- **52.527.522,40 KM u Općini Fojnica:**
 - štete na stambenim zgradama: 5.117.522,40 KM (4 totalno uništena objekta i 345 oštećenih objekata – navedena šteta odnosi se na 322 zahtjeva (od ukupno 402) koji su obrađeni do dana 19.11.2024. godine),
 - štete na poslovnim zgradama i javnim ustanovama: 9.000.000,00 KM (24 oštećene zgrade),
 - štete na zemljištu: 1.000.000,00 KM,
 - štete na stočnom fondu: 60.000,00 KM,
 - klizišta i odroni: 100.000,00 KM (5 klizišta i 10 odrona),
 - štete na regionalnim putevima: 30.000.000,00 KM (10,5 km),
 - štete na lokalnim putevima: 1.000.000,00 KM (5 km),
 - štete na vodovodnoj infrastrukturi: 1.000.000,00 KM (3 km),
 - šteta na lokalnim mostovima: 250.000,00 KM (6 oštećenih mostova) i
 - šteta na koritu rijeka Željeznice i Fojnice: 5.000.000,00 KM.
- **12.200.000,00 KM u Općini Kiseljak:**
 - štete na stambenim zgradama: 4.286.800,00 KM (400 oštećenih),
 - štete na zemljištu: 200.000,00 KM,
 - štete na stočnom fondu: 3.200,00 KM,
 - klizišta i odroni: 1.000.000,00 KM (10 klizišta i odrona),
 - štete na regionalnim i lokalnim putevima: 2.200.000,00 KM (3 + 10 km),
 - štete na vodovodnoj infrastrukturi: 300.000,00 KM (1 km),
 - štete na kanalizacionoj infrastrukturi: 200.000,00 KM (2 km),
 - štete na pomoćnim objektima: 10.000,00 KM (400 oštećenih) i
 - štete na privrednim objektima: 4.000.000,00 KM (150 oštećenih).
- **29.505.048,00 KM u Općini Kreševo:**
 - štete na stambenim, pomoćnim i ostalim objektima: 1.970.000,00 KM (57 stambenih objekata, 94 pomoćnih objekata i 94 ostala objekta),
 - štete na poslovnim objektima: 4.066.598,00 KM (21 poslovni objekat),
 - štete na poljoprivrednom zemljištu: 180.000,00 KM,
 - klizišta: 1.761.900,00 KM (1.417 m),
 - štete na regionalnoj putnoj infrastrukturi: 250.000,00 KM (oštećen most - 10 m),
 - štete na lokalnoj putnoj infrastrukturi: 1.943.000,00 KM (11.525 m),
 - šumski i nekategorisani putevi: 2.000.000,00 KM (23.044 m),
 - porušeni i oštećeni mostovi: 460.000,00 KM (122 m),
 - oštećenja na šumskim vodotocima: 1.000.000,00 KM,
 - oštećenja na šumskom zemljištu: 1.000.000,00 KM (klizišta, jalovišta, šumske kulture i nasadi),
 - štete na zahvaćenim površinama riječnih korita i kanala: 13.539.900,00 KM (zahvaćeno 33.058 m),
 - štete na kanalima i propustima: 446.700,00 KM (4.637 m),
 - oštećena javno komunalna infrastruktura: 206.500,00 KM (vodovodna i kanalizaciona infrastruktura),
 - štete na javnim površinama: 118.800 KM (9.750 m²),
 - štete na kulturnom dobru: 500.000,00 KM (svetište Sv. Jakov),

- štete na telekomunikaciji: 13.000,00 KM i
- štete na elektro-energetskom sektoru: 48.650,00 KM.

Ukupan iznos procjene štete i preliminarnu procjenu šteta na području Hercegovačko-neretvanskog kantona je **186.281.000,00 KM**, od čega:

- **5.161.000,00 KM u Gradu Mostar:**

- šteta na stambenim zgradama: 670.000,00 KM (1 porušeni i 30 oštećenih objekata),
- šteta na zemljištu i zasadima: 100.000,00 KM,
- šteta na stočnom fondu: 1.000,00 KM,
- štete na putnoj infrastrukturi: 2.250.000,00 KM,
- štete na vodotokovima: 650.000,00 KM,
- štete na vodovodnoj mreži: 150.000,00 KM,
- štete - domaćinstva: 50.000,00 KM,
- štete - kanali za navodnjavanje: 100.000,00 KM,
- šteta na ribogojilištima: 1.040.000,00 KM i
- šteta na vozilima: 150.000,00 KM.

Dana 20.11.2024. godine komisija za procjenu šteta Grada Mostara dostavila je „**Elaborat o procjenjenoj šteti nastaloj 04.10.2024. godine od poplava, odrona i nanosa i Izmjene i dopune Elaborata o procjenjenoj šteti nastaloj 04.10.2024. godine od poplava, odrona i nanosa**“ u kojem su razvrstane štete na: štete prema zahtjevima čija ukupna šteta je 1.115.346,00 KM, štete na infrastrukturi čija ukupna šteta je 3.858.063,00 KM, štete na BH Telecom i JP Elektroprivredi čija ukupna šteta je 351.123,00 KM, te je **ukupan iznos procijenjenih šteta 5.324.532,00 KM** (a što je razlika u odnosu na preliminarno procijenjenu štete u iznosu od 163.532,00 KM).

- **46.920.000,00 KM u Općini Jablanica:**

- štete na stambenim zgradama: 18.620.000,00 KM (49 porušenih i 181 oštećena zgrada),
- štete na zemljištu i zasadima: 1.000.000,00 KM,
- štete na privrednim objektima: 10.000.000,00 KM (12 objekata),
- štete na vjerskim objektima: 1.500.000,00 KM (1 objekat),
- štete na putnoj infrastrukturi: 3.500.000,00 KM (38 km),
- štete na vodovodnoj infrastrukturi: 9.700.000,00 KM (12 km),
- štete na elektro mreži: 600.000,00 KM,
- štete na motornim vozilima: 1.500.000,00 KM (100 vozila),
- štete na deponiji za odlaganje otpada: 300.000,00 KM (1 deponija) i
- za čišćenje terena: 200.000,00 KM.

- **71.200.000,00 KM u Grada Konjic:**

- štete na stambenim objektima: 14.800.000,00 KM (200 oštećenih i 20 uništenih objekata);,
- šteta na privrednim objektima: 7.000.000,00 KM,
- šteta na putnoj infrastrukturi: 11.000.000,00 KM,
- štete na vodnoj infrastrukturi: 7.600.000,00 KM,
- štete na kanalizacionom sistemu: 3.800.000,00 KM,
- štete na koritu rijeka: 22.000.000,00 KM,
- tehnička dokumentacija: 2.000.000,00 KM,
- za oporavak domaćinstva: 2.000.000,00 KM,
- šteta na urbanoj i sportskoj infrastrukturi: 1.000.000,00 KM.

- **63.000.000,00 KM u Hercegovačkom-neretvanskom kantonu za štete na regionalnim cestama R 418b i R 437.**

Zeničko-dobojski kanton iskazao je ukupan iznos preliminarnu procjenu štete na području ovog kantona od **2.251.000,00 KM** i to:

- **1.121.000,00 KM u Općini Vareš:**
 - štete na stambenim objektima: 152.000,00 KM (1 porušen i 2 oštećena),
 - šteta na putnoj infrastrukturi i komunalna: 969.000,00 KM.
- **1.000.000,00 KM u Općini Visoko:**
 - šteta za fizička lica: 66.750,00 KM,
 - šteta za pravna lica: 129.330,00 KM,
 - šteta na infrastrukturi i poljoprivredi: 803.920,00 KM.
- **130.000,00 KM u Općini Breza:**
 - oporavak potpornog zida u rijeci Stavnji: 50.000,00 KM,
 - čišćenje korita rijeke Stavnje: 20.000,00 KM,
 - saniranje makadamskih puteva: 30.000,00 KM,
 - ostale štete: 30.000,00 KM.

U **Kantonu 10** iskazana je preliminarna procjena štete u iznosu od **400.000,00 KM** (podatak dostavljen od direktora Kantonalne uprave civilne zaštite Kantona 10) koja se odnosi na štete u **Općini Drvar** od čega je:

- šteta na stambenim objektima: 35.500,00 KM.

Štete na saobraćajnoj infrastrukturi

Pored navedenog, a prema podacima Federalnog ministarstva prometa i komunikacija procijenjena je šteta na željezničkom saobraćaju na dionici pruge Ostrožac-Jablanica-Grabovica u iznosu **3.750.000,00 KM**, kao i šteta na magistralnim cestama M17, M16.2 i M17.5 u iznosu **21.500.000,00 KM**.

Sukladno navedenom, ukupan iznos **preliminarno procijenjene štete u Federaciji BiH iznosi 308.414.570 KM**, i isti sadrži iznos preliminarno procijenjene štete za grad Mostar.